

לד א מיי פיס מהלכות יקודי הבורה הל' גג לה ב מיי פיו מהל' גירוסתו ה' עט סגט עשין כ טו"ע א"ש סיקן קמח סעף ס' לר ג מיי פ"ד מ"ד ס' סה דרין ה' ד ס' סגט לרין רת טו"ע מ"ת סיקן ג :

[ע' נמנות כה']

[וע' תוספות שנת כה: ד"ה סדין ותוספות נמנות מ' ד"ה סדין]

חוספות ישנים

כבן חליטו כהר כהרמל וז"ל דלמח שאני החם [שהיה] על פי הדבור דכתיב וכדריבין בן עשתי י"ל מתקמח הכל לפי שעה שעת לו משמע אפי' שלא נבטחו המקום דאי נבטחו המקום לעולם יש לשמע לו וז"ל אחי לא משני שאני חליטו דלחמק וי"ל מדקמח חליטו נכר לך נביא עקור משמע דבכל נביא מירי וס"ה לתכמים : ששורדו רבנן לבעילתו בעילת זנות י"מ מאוס דרב מנדי מן דמקדש בביאה ולא נתיירא דמיי' לא קריין קדישין דלזרייתא וז"ל אי"כ יכולין ממזרים לבער שיקן לה גט ע"י שית ויבעלו שלא בפניו וימח אפקעינהו רבנן לקדושי מיניה ומנחלם שלא יסיתו אשה איש כהונה וכן עמי קשה ליתום שחל יקשה על כל אחרותו [ג' דה"כ היכא שאלו רואין סהוא מחבין לא נפקע הקדושין . ע"ל מהי"א דמחיתוס על כל אחרותו אין זה חייבי כיון דמן הדיוטול לעשות כן וז"ל אי"כ איך מיני' מיחה בלשח אשה חלל הסתתה הוי הכהונה ספק דשחא יתן לה בעלה גט ע"י שליח ובעטלו גט בפניו ומחל שלא היה אשה איש עומל . וי"ל כיון דכשתא דזחי ק"א עברה דהא אשה איש הוא משום מעשה שיוכל לכה לא קריין לה התנחת ספק וזכה כיהא ה' דלמריין אחמו לו אל תהיה דווי התנחת ספק לפי שכל זמן שהיה לפניו כמו סהוא עשהו ודחי לא עבר : מאי עממא חמור רבנן בעל מיפר : דכא דכא חמריין סהם דהסרת דריס דלזרייתא וי"ל ד"ס' מ"ח עממא חמור רבנן בעל מיפר כהנריס שאין כהס עיטוי נכח דלזין מיפר מדלזרייתא כי הוי דלמריין לעיל דמיפר נשום דכל לערעל על דעת כעלה סדרת מאוס שלא התנהגו ויטו ענין שפי' לעיל גבי כהונה אי"כ וי"ל חמור רבנן לאו דוק :

בורהו נמי שב ואל תעשה הוא - וז"ל סדין בליתיה היכי שב ואל תעשה דכי מסכה בלית דבת חיובא היא ואין זו בלית הרי עובר בידים וי"ל דבשעת עיטוף אכתי לא מחייב עד אחר אהו לדרשא אחריתא כדלמריין במנחות (דף מה' וס') ולאחר שנתעטף דמתחייב שב ואל תעשה הוא וז"ל בפרק מי שמתו (ברכות כ"י וס') משמע כשהוא לבוש כלאים ואין ששטן לא תשיב שב ואל תעשה אלא עמוד ועשה וז"ל דשאי כלאים דעיקר האיסור בשעת לבישה שלבש באיסור אבל כהן לא מתחייב עד אחר שנתעטף כדפרישית ומיהו קשה מדמכריסין להתעטף בלית משמע דבשעת העיטוף עבד מלוה ומלשון להתעטף מוכיחים נמי [בה"ג] דקיימא לן בלית דחובת גברא הוא :

וליגמר מיניה - וז"ל שאני החם דעל פי הדבור היה מתגבא לעבור והכי נגמר מיניה לעבור משום תקנתא דרבנן שלא על פי הדבור ונראה דכיון דעל פי הדבור שרי משום לורך שעה הוא הדין שלא על פי הדבור שהרי אין נביא רשאי לחדש דבר מעשה כדנפקא לן במגילה (דף ב') מקראי וז"ל דלמר בפרק אלו הן הנמקוים (סנהדרין פ"ט וס') היכא דמוחק שאני דחי לא תימא הכי אברהם הכי שמע ליה יחמך בהר הנזורה חליטו בהר הכרמל הכי סמכי עליה ועבדי שחטי חוץ אלא היכא דמוחק שאני ובחליטו למה לן משום דמוחק הוא משמע דלפילו בלא נביא שרי נמי לבית דין לעבור משום מיגדר מילתא וז"ל משום דליתחוק בנביאות היו סומכים עליו במה שהיה מבטחין בירידת אש ושחטים עליו בהבטחה קדשים בחוץ שבזכותו ותפלתו סדר אש מן השמים ויהיה מיגדר מילתא שיתקדש שמו של הקב"ה ברבים וע"י כך יחזרו ישראל למוטב : **כ"ך** דמקדש אדעתא דרבנן מקדש - פ"י בפרק השולח (גיטין ג') [וע"פ תוס' ז"ב מה'] :

מעמא

מאי חמור רבנן מליאת האשה לבעלה משום דלא תיהוי ליה איבה - תימה דבריש מליאת האשה (כתובות ס"ו וס') דלמרי מליאתה כהעדפה על ידי הדחק דמי מעשה ידיה כיון דמדמי ליה להעדפה והכא משמע טעמא דמליאתה משום איבה ומיהו מיני' למימר דמעשה ידיה משום איבה הן כדלמר בפרק א"ע"פ (ס"ט מה') קסבר כי תקיין רבנן מונוי עיקר ומעשה ידיה משום איבה אבל קשיא כיון דמליאתה ומעשה ידיה תריוייהו משום מונוי ואיבה מאי שנא דגבי מליאתה קאמר טעמא משום איבה וגבי מעשה ידיה קאמר משום דקמתוהו הוה ליה למימר בתריוייהו חד טעמא : **ד"ר** דתהי' בת ישראל נפסלה מן הכהונה פשיטא - וז"ל פשיטא וזה בפרק ד' לחין (לעיל לה' וס') אינטיריך ליה למידק ממתניתין דלשת ישראל שנאנסה דפסולה מן הכהונה וחומר ר"י דהתם לא אינטיריך למידק אלא משום שאף על פי שמוותרת לבעלה אפי' הכי פסולה לכהונה אבל הכא כיון דלמשעיין מתני' דלסורה לבעלה מדרבנן דקתני תלך מזה ומזה פשיטא דפסולה נמי לכהונה כיון דמדרבנן נמי קריין ציה וקמתה :

חמור

אמר ליה רב חסדא *לרבא : בעאי לאותובך ערל הוזה ואומל סדין בציצית וכבשי עצרת ושופר וחולב השתא דשנית לן שב ואל תעשה לא מיעקר הוא כולוהו נמי שב ואל תעשה נינהו ת"ש אליו תשמעון *אפילו אומר לך עבור על אחת מכל מצות שבחורה כגון אליהו בהר הכרמל הכל לפי שעה שמע לו שאני החם דכתיב אליו תשמעון וליגמר מיניה מיגדר מילתא שאני : ת"ש *במלו מבוטל דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו יכול לא לבמלו ולא להוסיף על תנאו *א"כ מה כח ב"ד יפה והא הכא דמדלזרייתא במל גט ומשום מה כח בית דין קא שרינן אשת איש לעלמא מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש *ואפקעינהו רבנן לקידושין א"ל רבינא לרב אשי התינה דקדיש בכספא קדיש בביאה מאי איכא למימר שויהו רבנן לבעילתו בעילת זנות ת"ש א"ר אלעזר בן יעקב *שמעתיי שב"ד מכין ועונשין שלא מן התורה ולא לעבור על דברי תורה אלא לעשות סייג לתורה ומעשה באדם אחד שרכב על סוס בשבת בימי יונים והביאוהו לב"ד וסקלוהו לא מפני שראוי לכך אלא שהשעה צריכה לכך ושוב מעשה באדם אחד שהמיה באשתו תחת התאנה והביאוהו לבית דין והלקוהו לא מפני שראוי לכך אלא שהשעה צריכה לכך מיגדר מילתא שאני : ולא זהו מטמאין לה : מנלן דכתיב *כי אם לשארו הקרוב אליו ואמר מר *שארזו או אשתו וכתיב *לא יטמא בעל בעמו להחלו יש בעל שמיטמא ויש בעל שאין מיטמא הא כיצד מיטמא הוא לאשתו כשרה ואינו מיטמא לאשתו פסולה : ולא זהו זכאין במציאתה וכו' : מעמא מאי חמור רבנן מציאת אשה לבעלה כי היכי דלא תיהוי ליה איבה הכא תיהוי ליה איבה ואיבה : ובמעשה ידיה : מעמא מאי חמרי רבנן מעשה ידיה לבעלה משום דקאבלה מזוני הכא כיון דמווני לית לה מעשה ידיה לאו דידיה : ולא מיפר נדריה : מעמא מאי חמור רבנן רחמנא *בעל מיפר כדי שלא תתגנה הכא תתגנה ותתגנה : היתה בת ישראל נפסלה מן הכהונה וכו' :

פשיטא

דין במקום אחר אחר תקנתרבנן גמליאל מבוטל : והא הכא דמדלזרייתא מלי מבטל ליה יעד דמטי לידה דכתיב (דברים כד) ונתן בידה ועד דמטי לידה לאו גיטא הוא : **ס' כה** ז"ד יפה - שהתקייט שלא לעשות כן : **אדעתא דרבנן** - יאולה ברעת חכמים דהא כדת משה וישראל קאמר : **ואפקעינהו רבנן** - על ידי גט זה לקידושין מינה ושוינהו למעוה דקידושין מתנה למפרע דהפקר ז"ד היה הפקר : **התינה קדיש בכספא** - איכא למימר אפקעתא דשויהו למעוה מתנה : **קדיש בביאה** - מאי אפקעתא איכא למימר האי ביאה מאי שויה : **א"ל** - כיון דבדעתא דרבנן תלה ורבנן חמור דכי ייבז לה גט כי האי תבטל ביאה דתיחוי בעילת זנות ואית דלמרי תינה קדיש בכספא דקידושי כהן דרבנן קדיש בביאה דקידושין דמדלזרייתא נינהו מאי איכא למימר ומעוה גדול הוא בירס דקידושי כהן דלזרייתא נינהו ומג"ש דקיימה קיחה משום דעפרון גמר לה

אמר ליה רב חסדא *לרבא : בעאי לאותובך ערל הוזה וכו' . דכל [ל"ל לרבא] היא עוקרין בית דין דבר מן ההורה : ערל . דלמר בפסחים (דף כ"ב) הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר וגר שנתגייר ערב הפסח אין שומעין עליו ואמר בגמרא טעמא דבית הלל גזירה שמה יטמא לשנה תורה אור הבאה כו' בפרק האשה חלמה מאוס גזירה דרבנן מבטלין ליה מפסח : הוזה - שבות ולית עלה בשבת אלא איסורא דרבנן ועומדת בפני הפסח ומבטלתו דלמרי *הוזה שבות ואינה דוחה שבת : **ואומל** - לגבי מילה חמור רבנן (שבת דף ק"ג) אין מביאין אותו דרך גגות וקרפיפות והאלה ידיהו מדרבנן ומיעקרא מילה בזמנה : **ומדין בלית דמדלזרייתא שרי דכתיב** (דברים כ"ב) לא תלבש שטמנו אבל גדילים תעשה לך וגזר רבנן מאוס כסות לילה שפטור מן הליתיה והוי כלאים שלא במקום מלוה במסכת מנחות בהשכלת (דף מ') : **וכבשי עלרס** - לא קבלתי מרבתי ומ"מ כך נראה צעיתי וכשר הדבר ששט בתוספתא ומייתי לה במסכת ביצה בגמרא פרק שני (דף כ') כבשי עלרת ששחטן שלא לשמן הדם יזרק והבשר יאכל דכל הזבחים שזבחו שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה והכי הן כבשים דלמחא וזכר היתה שבת שחלה עלרת בשבת ותימה שבת לרחות אלא לשמן ועשה זה ושגג בשלא לשמן לא יזרוק ואם זרק הורגה כו' והא הכא דזריקה בשבת שבות בעלמא הוא כדשנינן התם שאני שבות דשבת כו' וקתי' לא יזרוק ועקרא שבות דרבנן ג' עשה דזריקה דס' וההקטרות אימורים ודליתיה בשר אלא שב ואל תעשה שאני : שופר ולולב מלות עשה ומבטלין להו בשבת מדרבנן משום גזירה שמה יעלט בידו כו' : **אליו תשמעון** - שביא אמת כתיב : **בגון אליו כהר הכרמל** - שהקריב בזמנה ושעת איסור הכמות היתה ואיכא כרת דשחטי חוץ וברת דהעללה : **מיגדר מילתא** - לעשות גדר ותקנה כי התם שהשיבן על ידי כן מעבודת סוככים : **ציעלו** - בעל ששלח גט לאשתו וקדם ובה אללה או ששלח לה שליח ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא הכי זה בטל ותנן (גיטין דף ל"ב) בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר ומבטלו ולא היה מודיע לה התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהיו עושין כן מפני תקון העולם דזימנין דמבטלו ולא ידעה ואיכא וכוני ממוזרים ועלה תגי בטלו לגט לפני בית

[פסחים ס"ו] [גיטין ג'] [כתובות נט: דקדושין מב'] [כתובות ג' כ"ב מה: לקמן ק"י גיטין ג' עב'] [סנהדרין סו'] [ל"ל כב]

[גיטין ס"ו] [ל"ל כב]